

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Румен Стефанов Стефанов, дм
катедра „Социална медицина и обществено здраве“,
Факултет по обществено здраве, Медицински университет – Пловдив
за дисертационен труд за присъждане
на образователна и научна степен „доктор на медицинските науки“
в 7.1. Медицина, научна специалност „Социална медицина и организация на
здравеопазването и фармацията“,
на доц. д-р Мариела Стефанова Камбурова, дм
катедра „Социална медицина и здравен мениджмънт“,
Факултет „Обществено здраве“, Медицински университет – Плевен

1. Общо описание на представените материали

За изготвянето на настоящето становище, кандидатката е представила електронни версии на проект за автореферат, дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор на медицинските науки“ и заповед на Ректора на МУ-Плевен (№ 1460/31.05.2022 г.) за откриване на процедура за защита на дисертационен труд.

Дисертационният труд е написан върху 371 стандартни машинописни страници и е онагледен с 25 таблици, 74 фигури, 3 снимки и 9 приложения. Библиографският списък включва 366 литературни източника, от които 68 на кирилица и 298 на латиница.

Целта на дисертационния труд е да се установят вижданията на специалисти, работещи на първа линия с мигранти и етнически малцинства (МЕМ), по отношение на медико-социалните проблеми на мигранти и лица от ромски произход, аспектите на здравното им обслужване, въздействията на епидемията от COVID-19 и на прилаганите противоепидемични мерки сред ромския етнос в България, както и да се анализират вижданията на обществото и лицата от ромски

произход по изследваните проблеми с оглед на подобряване на обучението на студентите по общественото здраве и обосноваване на препоръки към страните, отговорни за решаването на здравните и социални проблеми на МЕМ.

Формулирани са 8 задачи за изпълнение, адекватни на поставената цел. Времето на проучванията обхваща 10 годишен период (2012-2021 г.), през който е събрана и анализирана първичната информация чрез 3 различни изследвания. В дисертационния труд е използван широк спектър от изследователски методи за анализ на количествени и качествени данни, прилагани при постановката на комплексни социално-медицински проучвания в уязвими общности.

Резултатите са логически свързани с поставените цел и задачи на дисертационния труд, като след всеки раздел правилно са изведени по-важните междинни резултати.

Изводите и препоръките в края на дисертационния труд се добре и ясно дефинирани. Приносът е най-вече с теоретично-познавателен и методичен, но има и такива с потвърдителен и приложен характер (напр. разработена и апробирана учебна програма по „Здраве на мигрантите и малцинствата“ за студенти във ФОЗ на МУ-Пловдив).

Приложеният автореферат е направен според общоутвърдените изисквания и отразява основните резултати, постигнати в дисертацията.

2. Критични бележки и препоръки

Темата на дисертационния труд е изключително интересна и актуална за България. Въпреки, че предоставената дисертация несъмнено има изискуемата количествена и качествена стойност за защита, бих искал да отправя следните по-важни бележки и препоръки:

- В дисертационния труд се използва единствено терминът „мигрант“, което е доста общо понятие. Четейки внимателно литературния обзор и собствените резултати, става ясно, че на места се коментират и обсъждат проблеми, свързани с имиграция, а на други места се коментират теми, свързани с емиграция. За по-

голяма яснота и акуратност, би следвало доц. Камбурова да използва точните термини (емигранти/имигранти) там, където е необходимо.

- Въпреки мнението на някои европейски автори и институции, не съм напълно убеден, че можем логически да разглеждаме мигрантите и малцинствата (напр. ромския етнос) като сходни групи със съпоставими медико-социални аспекти на тяхното здраве. Малцинствените групи са граждани на съответната държава с всички конституционни права и задължения като преобладаващата част на населението, за разлика от имигрантите. Сам по себе си този факт предполага, че факторите, определящи здравето при тези две групи са коренно различни, което налага специфичен и диференциран подход при тяхното изучаване.

- Резултатите относно медико-социалните проблеми на мигрантите (предполагам, че доц. Камбурова има предвид имигрантите в България) са базирани на проучване на обществените нагласи (основно формирани от телевизия, таблица 20) и изследване на мнението на специалисти, работещи на първа линия. Както добре е известно, концепцията за индивидуално здраве предполага до голяма степен самооценка на индивида относно неговото физическо, психическо и социално благополучие. Трети лица (общество, специалисти и др.) биха могли да дадат по-скоро косвено предположение относно здравето на индивида. Липсата на стратифицираща информация относно причините за имиграция (насилствена/доброволна, икономически/политически/военно обусловена и т.н.) е също важен критерий, който предполага съществени особености и различия при изучаване на медико-социалните проблеми на имигрантите. Липсата на събрана и анализирана първична информация от самите имигранти също се явява потенциален източник на систематични грешки в анализа и интерпретацията на информацията.

3. Комплексна оценка на научните и професионални качества

Научните и професионални интереси на доц. Камбурова са в областта на социалната медицина. Във връзка с дисертационния труд са направени 5

публикации у нас и в чужбина и 11 научни съобщения на международни научни форуми, публикувани в списания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация.

На две от публикациите доц. Камбурова е самостоятелен автор, а на останалите е първи автор. Приложена е справка за 10 цитирания. Липсват данни за пълнотекстови публикации в списания с импакт фактор, но кандидатката има публикувани резюмета в реферираните в Scopus и Web of Science списания European Journal of Public Health, European Respiratory Journal и др.

Таблица 1. Минимални изисквани точки по групи показатели според Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и правилника за прилагането му

Група от показатели	Съдържание	Минимални изисквания за НС „Доктор на науките“	доц. Мариела Камбурова
А	Показател 1	50	50
Б	Показател 2	100	100
В	Показатели 3 и 4	-	-
Г	Сума от показателите от 5 до 9	100	205
Д	Сума от показателите от 10 до 12	100	100
Е	Сума от показателите от 13 до края	-	-
ОБЩО		350	455

4. Заключение

Дисертационният труд съдържа резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ.

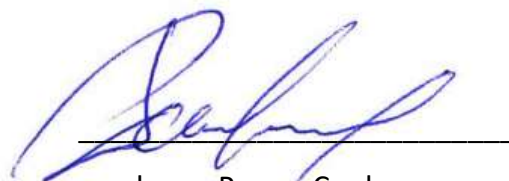
Дисертационният труд показва, че доц. д-р Мариела Стефанова Камбурова, дм притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и

фармацията“, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

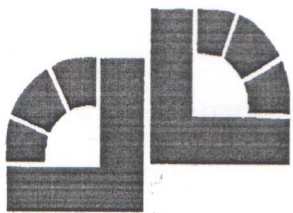
Поради гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор на медицинските науки’ на доц. д-р Мариела Стефанова Камбурова, дм.

28.07.2022 г.

гр. Пловдив

проф. д-р Румен Стефанов, дм

DIALOGUE PLUS LTD

CONFERENCE INTERPRETERS, TRANSLATORS,
INFORMATION SPECIALISTS

OFFICE: 1000 Sofia, 22 Venelin Str., Tel.: (+359 2) 980 54 46

Fax: (+359 2) 986 28 51 E-mail: dialog@dialog-bg.com, www.dialog-bg.com

Translation from Bulgarian

OPINION

by Prof. Rumen Stefanov Stefanov, MD, PhD

Department of Social Medicine and Public Health

Faculty of Public Health, Medical University - Plovdiv

on a dissertation for awarding

the educational and scientific degree "Doctor of Medical Sciences"

in 7.1. Medicine, scientific subject "Social Medicine and Organization of Healthcare
and Pharmacy"

of Assoc. Prof. Mariela Stefanova Kamburova, MD, PhD

Department of Social Medicine and Health Management

Faculty of Public Health, Medical University - Pleven

1. General description of the submitted materials

For the purposes of this opinion the candidate has handed in electronic versions of a draft author's abstract, dissertation work for awarding the educational and scientific degree "Doctor of Medical Sciences" and Order of the Rector of MU-Pleven (No 1460/31.05.2022) for opening a procedure for dissertation defense.

The dissertation has been written over 371 standard typed pages and illustrated by 25 tables, 74 figures, 3 pictures and 9 appendixes. The bibliography list includes 366 literature sources, of which 68 in Cyrillic and 298 in Latin.

The aim of the dissertation is to identify the views of specialists, working in the front line with migrants and ethnic minorities (MEM) as regards the medical-social problems of migrants and Roma people, the aspects of their healthcare, the impact of

the COVID-19 pandemic and the implemented anti-epidemic measures on the Roma ethnical group in Bulgaria, as well as to analyze the views of society and Roma persons on the studied problems with a view to improving the education of students in public health and justifying the recommendations to the parties, responsible for tackling the health and social problems of MEM.

A total of 8 tasks have been formulated, adequate to the dissertation aim. The time frame of the research covers a 10-year long period (2012-2021), during which primary information was collected and analyzed through 3 different research projects. A broad range of research methods is used in the dissertation for analysis of quality and quantity data, applied in the formulation of comprehensive social-medical research in vulnerable communities.

The results are logically connected with the dissertation aim and tasks set, with the more important interim results being summarized after each section.

Conclusions and recommendations at the end of the dissertation are clearly and adequately defined. The contributions are mostly of theoretical-cognitive and methodological character, but there are also such of affirmative and applied character (for example, developed and approbated curriculum programme on "Health of Migrants and Minority Groups" for students at the Faculty of Public Health in MU-Plovdiv).

The enclosed author's abstract has been drafted in line with generally accepted requirements and reflects the main results, obtained in the dissertation.

2. Critical notes and recommendations

The topic of the dissertation is particularly interesting and relevant to Bulgaria. Although the submitted dissertation undoubtedly possesses the required quality and quantity value for the defense, I would like to make the following important notes and recommendations:

- In the dissertation work only the term "migrant" is used, which is a quite general concept. Reading carefully through the literature review and the own results it

becomes clear that in some places immigration-related problems are commented and discussed, while in other places topics are tackled, related to emigration. For greater clarity and precision, Assoc. Prof. Kamburova should use the exact terms (emigrants/immigrants) where necessary.

- Despite the opinion of some European authors and institutions, I am not utterly convinced that migrants and minority groups (for example, the Roma) can be logically examined as similar groups with comparable medical-social aspects of their health. Minority groups are citizens of the respective country enjoying all constitutional rights and obligations just like the predominant part of the population, unlike the immigrants. This fact alone suggests that the factors, determining the health of those two groups are fundamentally different, which calls for a specific and differentiated approach to studying them.

- The results concerning the medical-social problems of migrants (I suppose that Assoc. Prof. Kamburova is referring to the immigrants in Bulgaria) are based on a survey of public attitudes (mainly formed by television, table 20) and a survey of the opinion of specialists, working in the front line. It is well known that the concept about the individual health to a large extent suggests a self-assessment of the individual concerning his/her physical, mental and social well-being. Third persons (society, specialists and other) are able to give rather an indirect assumption about the health of the individual. The lack of stratified information about the causes of immigration (forced/voluntary/economic/political/military-driven and other) is also an important criterion, which suggests that there are essential specificities and differences when studying the medical-social problems of immigrants. The lack of collected and analyzed primary information from the immigrants themselves is also a potential source of systemic errors in the analysis and interpretation of the information.

3. Comprehensive evaluation of scholarly and professional qualities

Assoc. Prof. Kamburova's scholarly and professional interests lie in the field of social medicine. In connection with the dissertation 5 publications have been issued in Bulgaria and 11 scholarly communications at international scholarly forums, published in journals, referenced and indexed in global databases with scientific information.

Assoc. Prof. Kamburova is a sole author of two publications and a leading author of the rest. A record has been enclosed of 10 citations. There is no data about full-text publications in journals with impact factor, but the candidate has published abstracts in referenced Scopus and Web of Science journals European Journal of Public Health, European Respiratory Journal and other.

Table 1. Minimum of required points by groups of indicators pursuant to the Act for the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (ADASRB) and the Rules for its application.

Group of indicators	Content	Minimal requirements for SD "Doctor of Sciences"	Assoc. Prof. Mariela Kamburova
A	Indicator 1	50	50
B	Indicator 2	100	100
C	Indicators 3 and 4	-	-
D	Amount of indicators from 5 to 9	100	205
E	Amount of indicators from 10 to 12	100	100
F	Amount of indicators from 13 until the end	-	-
TOTAL		350	455

4. Conclusion

The dissertation contains results, which comprise an original contribution to science and comply with the requirements of the Act for the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (ADASRB) and the Rules for applying ADASRB.

The dissertation shows that Assoc. Prof. Mariela Stefanova Kamburova, MD, PhD possesses thorough theoretical knowledge and profound professional skills in scientific subject "Social Medicine and Organization of Healthcare and Pharmacy", demonstrating the necessary qualities and skills for conducting independently a scientific research.

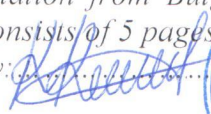
In light of the above, I convincingly give my positive assessment of the conducted research, presented through the above reviewed dissertation, author's abstract, obtained results and contributions and I propose to the honorable scientific jury to award the educational and scientific degree "Doctor of Medical Sciences" to Assoc. Prof. Mariela Stefanova Kamburova, MD, PhD.

28.07.2022 r.

Plovdiv

Prof. Rumen Stefanov, MD, PhD

I, the undersigned Katerina Georgieva Nacheva, hereby certify that this is a full, true and correct translation from Bulgarian into English language of the document attached. The translation consists of 5 pages.

Translated by: (signature)

